

Co je vzteklina?

- Virus vztekliny spolu s Evropskými netopýřími viry 1 a 2 patří do rodu Lyssavirus, čeledi Rhabdoviridae
- Vzteklnina je smrtelná zoonóza a v některých evropských zemích jsou kočky považovány za vysoce rizikový druh z hlediska přenosu na člověka.
- Až na výjimky se vzteklina vyskytuje po celém světě. Ve velké části Evropy se nyní vzteklina díky programům pro vakcinaci divoké zvěře nevyskytuje.
- Hlavním rezervoárem viru v Evropě je liška obecná.
- U nejnovějších případů v západní Evropě lze vystopovat zdroj v podobě nelegálně importovaných nakažených domácích mazlíčků z oblastí Afriky s endemií vztekliny.
- Virus lze snadno zlikvidovat dezinfekcí na bázi detergentů.

Infekce

- Jediným zdrojem infekce jsou zvířata nakažená vzteklinou.
- Virus se šíří slinami již několik dnů před nástupem klinických příznaků.
- Průměrná inkubační doba je dva měsíce, ale v závislosti na místě vstupu (kousnutí, poškrábání) se může pohybovat od dvou týdnů do několika měsíců. Čím větší je vzdálenost mezi místem vstupu viru do těla a centrálním nervovým systémem, tím delší je inkubační doba; čím větší je hustota nervových vláken v zasažené tkáni, tím kratší je inkubační doba.
- Ačkoliv může dojít k nakažení kočky netopýřem (virem vztekliny nebo jiným lyssavirem), riziko je nízké.

Klinické příznaky

- Za podezřelé musí být považováno jakékoliv nevysvětlitelné agresivní chování nebo náhlá změna chování.
- Onemocnění se projevuje ve dvou formách, ve formě zuřivé nebo ve formě tiché. U 90 % koček se vyskytuje zuřivá forma .

- Z důvodu rozvoje encefalitidy a poškození hlavových nervů a předního mozku lze pozorovat: Chybějící nebo oslabený víčkový, rohokový a zornicový reflex , šilhavost, pokles čelisti, slinění, záchvaty, svalové křeče, třes, dezorientaci, bezcílnou chůzi, přehnané emocionální reakce (podrážděnost, zuřivost, bázlivost, světlolachost), ale i poruchy koordinace a paralýzu, v konečné fázi pak nastupuje koma a smrt z důvodu zástavy dechu.
- Kočky často umírají po 3-4 dnech klinických projevů.

Diagnóza

- Definitivně je diagnóza vztekliny potvrzena na základě pitevního nálezu, pokud možno z mozkové tkáně.
- V případě podezření je třeba umístit kočku do izolace a kontaktovat veterinární službu.
- Někdy se v rámci postvakcinační kontroly provádějí sérologické testy, zvláště v případě zahraničních cest.

Léčba onemocnění

- Postexpoziční vakcinace zvířat závisí na národních hygienických předpisech a v mnoha zemích je zakázána.
- Z důvodu ochrany zdraví obyvatelstva není léčba koček se vzteklinou zvažována.
- V oblastech s endemickým výskytem vztekliny je nutno k toulavým kočkám přistupovat vždy s opatrností; manipulaci s nalezenými zvířaty a jejich ošetřování je třeba považovat za nebezpečné i tehdy, jeví-li se zvířata jako zdravá.

Očkování

- Kočky jsou imunizovány proti vzteclině nejčastěji deaktivovanou, adjuvanční vakcínou; jedno očkování navozuje dlouhodobou imunitu.
- U koček je lepší odezva než u psů a u více než 97 % koček se po prvním očkování vytváří titr protilátek $\geq 0,5$ IU/ml, což je hodnota korelující s ochranou.
- Koťata by měla být očkována mezi 12 a 16 týdnem věku a o rok později by mělo proběhnout přeočkování.
- Některé vakcíny chrání proti virulentním kmenům vztekliny po dobu tří let nebo déle, ale místní nebo státní předpisy mohou vyžadovat každoroční posilování imunity.

Se svolením ERZ/AFSSA Nancy, Francie

- Anizokorie u kočky nakažené vzteclinou.

Se svolením Malene Thyssen / Wikimedia

- Liška obecná (*Vulpes vulpes*) je hlavním rezervoárem vztekliny v Evropě.

© Se svolením ERZ/AFSSA Nancy, Francie.

- Jakékoli agresivní chování kočky musí vést k podezření na vzteklinu.

Se svolením Artura Borkowski z varšavské univerzity

- V poslední fázi vztekliny dochází k paralýze hlavových nervů (všimněte si anizokorie – rozdílné velikosti zornic).

© Merial

- Paralýza lícních nervů v konečném stádiu vztekliny.